

101/2000 Sb.

ZÁKON

ze dne 4. dubna 2000

o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů
ve znění zákonů č. 227/2000 Sb., č. 177/2001 Sb., č. 450/2001 Sb., č. 107/2002 Sb., č. 310/2002 Sb., č. 517/2002 Sb., č. 439/2004 Sb., č. 480/2004 Sb., č. 626/2004 Sb., č. 413/2005 Sb., č. 444/2005 Sb., č. 109/2006 Sb., č. 112/2006 Sb., č. 230/2006 Sb., č. 342/2006 Sb. a č. 170/2007 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Ochrana osobních údajů

HLAVA I

Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon v souladu s právem Evropských společenství, 1) mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, 1a) a k naplnění práva každého na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromí upravuje práva a povinnosti při zpracování osobních údajů a stanoví podmínky, za nichž se uskutečňuje předání osobních údajů do jiných států.

1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

1a) Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat č. 108, vyhlášená pod č. 115/2001 Sb. m. s.

§ 2

(1) Zřizuje se Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze (dále jen "Úřad").

(2) Úřadu jsou svěřeny kompetence ústředního správního úřadu pro oblast ochrany osobních údajů v rozsahu stanoveném tímto zákonem a další kompetence stanovené zvláštním právním předpisem 1b), mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu, a přímo použitelnými předpisy Evropských společenství.

(3) Úřad vykonává působnost dozorového úřadu pro oblast ochrany osobních údajů vyplývající z mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu.

1b) § 10 odst. 1 písm. a) zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti).

§ 3

Působnost zákona

(1) Tento zákon se vztahuje na osobní údaje, které zpracovávají státní orgány, orgány územní samosprávy, jiné orgány veřejné moci, jakož i fyzické a právnické osoby.

(2) Tento zákon se vztahuje na veškeré zpracovávání osobních údajů, ať k němu dochází automatizovaně nebo jinými prostředky.

(3) Tento zákon se nevztahuje na zpracování osobních údajů, které provádí fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu.

(4) Tento zákon se nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů, pokud tyto údaje nejsou dále zpracovávány.

(5) Tento zákon se dále vztahuje na zpracování osobních údajů,

a) jestliže se právní řád České republiky použije přednostně na základě mezinárodního práva veřejného, i když správce není usazen na území České republiky,

b) jestliže správce, který je usazen mimo území Evropské unie, provádí zpracování na území České republiky a nejedná se pouze o předání osobních údajů přes území Evropské unie; v tomto případě je správce povinen zmocnit postupem podle § 6 na území České republiky zpracovatele.

Jestliže zpracování provádí správce prostřednictvím svých organizačních jednotek umístěných na území Evropské unie, musí zajistit, že tyto organizační jednotky budou zpracovávat osobní údaje v souladu s národním právem příslušného členského státu Evropské unie.

(6) Ustanovení § 5 odst. 1 a § 11 a 12 se nepoužijí pro zpracování osobních údajů nezbytných pro plnění povinností správce stanovených zvláštními zákony pro zajištění

a) bezpečnosti České republiky, 4)

b) obrany České republiky, 5)

c) veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, 6)

d) předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů, 7)

e) významného hospodářského zájmu České republiky nebo Evropské unie, 8)

f) významného finančního zájmu České republiky nebo Evropské unie, kterým je zejména stabilita finančního trhu a měny, fungování peněžního oběhu a platebního styku, jakož i rozpočtová a daňová opatření, 9)

g) výkonu kontroly, dozoru, dohledu a regulace spojených s výkonem veřejné moci v případech uvedených v písmenech c), d), e) a f), 10) nebo

h) činností spojených se zpřístupňováním svazků bývalé Státní bezpečnosti. 10a)

4) Například ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění zákona č. 300/2000 Sb., zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

5) Například zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákon č. 218/1999 Sb., o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, ve znění pozdějších předpisů.

6) Například zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

7) Například zákon č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

8) Například zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., a zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

9) Například zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 212/1992 Sb., o soustavě daní, ve znění zákona č. 302/1993 Sb.

10) Například zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

10a) Zákon č. 140/1996 Sb., o zpřístupnění svazků vzniklých činnostmi bývalé Státní bezpečnosti, ve znění zákona č. 107/2002 Sb.

§ 4

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) osobním údajem jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu,

b) citlivým údajem osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů,

c) anonymním údajem takový údaj, který buď v původním tvaru nebo po provedeném zpracování nelze vztáhnout k určenému nebo určitelnému subjektu údajů,

d) subjektem údajů fyzická osoba, k níž se osobní údaje vztahují,

e) zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace,

f) shromažďováním osobních údajů systematický postup nebo soubor postupů, jehož cílem je získání osobních údajů za účelem jejich dalšího uložení na nosič informací pro jejich okamžité nebo pozdější zpracování,

g) uchováváním osobních údajů udržování údajů v takové podobě, která je umožňuje dále zpracovávat,

h) blokováním osobních údajů vytvoření takového stavu, při kterém je osobní údaj určitou dobu nepřístupný a nelze jej jinak zpracovávat,

i) likvidací osobních údajů se rozumí fyzické zničení jejich nosiče, jejich fyzické vymazání nebo jejich trvalé vyloučení z dalších zpracování,

j) správcem každý subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování a odpovídá za něj. Zpracováním osobních údajů může správce zmocnit nebo pověřit zpracovatele, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak,

k) zpracovatelem každý subjekt, který na základě zvláštního zákona nebo pověření správcem zpracovává osobní údaje podle tohoto zákona,

l) zveřejněným osobním údajem osobní údaj zpřístupněný zejména hromadnými sdělovacími prostředky, jiným veřejným sdělením nebo jako součást veřejného seznamu,

m) evidencí nebo datovým souborem osobních údajů (dále jen "datový soubor") jakýkoliv soubor osobních údajů uspořádaný nebo zpřístupnitelný podle společných nebo zvláštních kritérií,

n) souhlasem subjektu údajů svobodný a vědomý projev vůle subjektu údajů, jehož obsahem je svolení subjektu údajů se zpracováním osobních údajů,

o) příjemcem každý subjekt, kterému jsou osobní údaje zpřístupněny; za příjemce se nepovažuje subjekt, který zpracovává osobní údaje podle § 3 odst. 6 písm. g).

HLAVA II

Práva a povinnosti při zpracování osobních údajů

§ 5

(1) Správce je povinen

- a) stanovit účel, k němuž mají být osobní údaje zpracovány,
- b) stanovit prostředky a způsob zpracování osobních údajů,
- c) zpracovat pouze přesné osobní údaje, které získal v souladu s tímto zákonem. Je-li to nezbytné, osobní údaje aktualizuje. Zjistí-li správce, že jím zpracované osobní údaje nejsou s ohledem na stanovený účel přesné, provede bez zbytečného odkladu přiměřená opatření, zejména zpracování blokuje a osobní údaje opraví nebo doplní, jinak osobní údaje zlikviduje. Nepřesné osobní údaje lze zpracovat pouze v mezích uvedených v § 3 odst. 6. 11) Nepřesné osobní údaje se musí označit. Informaci o blokování, opravě, doplnění nebo likvidaci osobních údajů je správce povinen bez zbytečného odkladu předat všem příjemcům,
- d) shromažďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanového účelu,
- e) uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Po uplynutí této doby mohou být osobní údaje uchovávány pouze pro účely státní statistické služby, pro účely vědecké a pro účely archivnictví. Při použití pro tyto účely je třeba dbát práva na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů, a osobní údaje anonymizovat, jakmile je to možné,
- f) zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny. Zpracovávat k jinému účelu lze osobní údaje jen v mezích ustanovení § 3 odst. 6, nebo pokud k tomu dal subjekt údajů předem souhlas,
- g) shromažďovat osobní údaje pouze otevřeně; je vyloučeno shromažďovat údaje pod záminkou jiného účelu nebo jiné činnosti,
- h) nesdružovat osobní údaje, které byly získány k rozdílným účelům.

(2) Správce může zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů. Bez tohoto souhlasu je může zpracovávat,

- a) jestliže provádí zpracování nezbytné pro dodržení právní povinnosti správce, 12)
- b) jestliže je zpracování nezbytné pro plnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro jednání o uzavření nebo změně smlouvy uskutečněné na návrh subjektu údajů,
- c) pokud je to nezbytně třeba k ochraně životně důležitých zájmů subjektu údajů. V tomto případě je třeba bez zbytečného odkladu získat jeho souhlas. Pokud souhlas není dán, musí správce ukončit zpracování a údaje zlikvidovat,
- d) jedná-li se o oprávněně zveřejněné osobní údaje v souladu se zvláštním právním předpisem. 13) Tím však není dotčeno právo na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů,
- e) pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby; takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života,
- f) pokud poskytuje osobní údaje o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti, o jeho funkčním nebo pracovním zařazení, nebo,
- g) jedná-li se o zpracování výlučně pro účely archivnictví podle zvláštního zákona.

(3) Provádí-li správce zpracování osobních údajů na základě zvláštního zákona, 12) je povinen dbát práva na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů.

(4) Subjekt údajů musí být při udělení souhlasu informován o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým osobním údajům je souhlas dáván, jakému správci a na jaké období. Souhlas subjektu údajů se zpracováním osobních údajů musí být správce schopen prokázat po celou dobu zpracování.

(5) Provádí-li správce nebo zpracovatel zpracování osobních údajů za účelem nabízení obchodu nebo služeb subjektu údajů, lze pro tento účel použít jméno, příjmení a adresu subjektu údajů, pokud tyto údaje byly získány z veřejného seznamu nebo v souvislosti se svojí činností jakožto správce nebo zpracovatele. Správce nebo zpracovatel však nesmí uvedené údaje dále zpracovávat, pokud s tím subjekt údajů vyslovil nesouhlas. Nesouhlas se zpracováním je nutné vyjádřit písemně. Bez souhlasu subjektu údajů nelze k uvedeným údajům přiřazovat další osobní údaje.

(6) Správce, který zpracovává osobní údaje podle odstavce 5, může tyto údaje předat jinému správci pouze za splnění těchto podmínek:

- a) údaje subjektu údajů byly získány v souvislosti s činností správce nebo se jedná o zveřejněné osobní údaje,
- b) údaje budou využívány pouze za účelem nabízení obchodu a služeb,
- c) subjekt údajů byl o tomto postupu správce předem informován a nevyslovil s tímto postupem nesouhlas.

(7) Jiný správce, kterému byly předány údaje podle odstavce 6, nesmí tyto údaje předávat jiné osobě.

(8) Nesouhlas se zpracováním podle odstavce 6 písm. c) musí subjekt údajů učinit písemně. Správce je povinen informovat každého správce, kterému předal jméno, příjmení a adresu subjektu údajů, o tom, že subjekt údajů vyslovil nesouhlas se zpracováním.

(9) Za účelem vyloučení možnosti, že jméno, příjmení a adresa subjektu údajů budou opakovaně použity k nabídce obchodu a služeb, je správce oprávněn dále zpracovávat pro svoji vlastní potřebu jméno, příjmení a adresu subjektu údajů přesto, že subjekt údajů vyslovil nesouhlas podle odstavce 5.

11) Například zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

12) Například zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 147/1996 Sb., o rostlinolékařské péči a změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby).

13) Zákon č. 81/1966 Sb., o periodickém tisku a o ostatních hromadných informačních prostředcích, ve znění pozdějších předpisů.

§ 6

Pokud zmocnění nevyplývá z právního předpisu, musí správce se zpracovatelem uzavřít smlouvu o zpracování osobních údajů. Smlouva musí mít písemnou formu. Musí v ní být zejména výslovně uvedeno, v jakém rozsahu, za jakým účelem a na jakou dobu se uzavírá a musí obsahovat záruky zpracovatele o technickém a organizačním zabezpečení ochrany osobních údajů.

§ 7

Povinnosti stanovené v § 5 platí obdobně také pro zpracovatele.

§ 8

Jestliže zpracovatel zjistí, že správce porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem, je povinen jej na to neprodleně upozornit a ukončit zpracování osobních údajů. Pokud tak neučiní, odpovídá za škodu, která subjektu údajů vznikla, společně a nerozdílně se správcem údajů. Tím není dotčena jeho odpovědnost podle tohoto zákona.

§ 9

Citlivé údaje

Citlivé údaje je možné zpracovávat, jen jestliže

a) subjekt údajů dal ke zpracování výslovný souhlas. Subjekt údajů musí být při udělení souhlasu informován o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým osobním údajům je souhlas dáván, jakému správci a na jaké období. Existenci souhlasu subjektu údajů se zpracováním osobních údajů musí být správce schopen prokázat po celou dobu zpracování. Správce je povinen předem subjekt údajů poučit o jeho právech podle § 12 a 21,

b) je to nezbytné v zájmu zachování života nebo zdraví subjektu údajů nebo jiné osoby nebo odvrácení bezprostředního závažného nebezpečí hrozícího jejich majetku, pokud není možno jeho souhlas získat zejména z důvodů fyzické, duševní či právní nezpůsobilosti, v případě, že je nezvěstný nebo z jiných podobných důvodů. Správce musí ukončit zpracování údajů, jakmile pominou uvedené důvody, a údaje musí zlikvidovat, ledaže by subjekt údajů dal k dalšímu zpracování souhlas,

c) se jedná o zpracování při zajišťování zdravotní péče, ochrany veřejného zdraví, zdravotního pojištění a výkonu státní správy v oblasti zdravotnictví podle zvláštního zákona 15) nebo se jedná o posuzování zdravotního stavu v jiných případech stanovených zvláštním zákonem, 15a)

d) je zpracování nezbytné pro dodržení povinností a práv správce odpovědného za zpracování v oblasti pracovního práva a zaměstnanosti, stanovené zvláštním zákonem, 16)

e) jde o zpracování, které sleduje politické, filosofické, náboženské nebo odborové cíle, prováděné v rámci oprávněné činnosti občanského sdružení, nadace nebo jiné právnické osoby nevýdělečné povahy (dále jen "sdružení"), a které se týká pouze členů sdružení nebo osob, se kterými je sdružení v opakujícím se kontaktu souvisejícím s oprávněnou činností sdružení, a osobní údaje nejsou zpřístupňovány bez souhlasu subjektu údajů,

f) se jedná o údaje podle zvláštního zákona nezbytné pro provádění nemocenského pojištění, důchodového pojištění (zabezpečení), státní sociální podpory a dalších státních sociálních dávek, sociálních služeb, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a sociálně-právní ochrany dětí, a při zajištění ochrany těchto údajů v souladu se zákonem,

g) se zpracování týká osobních údajů zveřejněných subjektem údajů,

h) je zpracování nezbytné pro zajištění a uplatnění právních nároků,

ch) jsou zpracovány výlučně pro účely archivnictví podle zvláštního zákona, nebo

i) se jedná o zpracování podle zvláštních zákonů při předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů a pátrání po osobách.

15) Například zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

15a) Například zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

16) Například zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

§ 10

Při zpracování osobních údajů správce a zpracovatel dbá, aby subjekt údajů neutrpěl újmu na svých právech, zejména na právu na zachování lidské důstojnosti, a také dbá na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů.

§ 11

(1) Správce je při shromažďování osobních údajů povinen subjekt údajů informovat o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel budou osobní údaje zpracovány, kdo a jakým způsobem bude osobní údaje zpracovávat a komu mohou být osobní údaje zpřístupněny, nejsou-li subjektu údajů tyto informace již

známy. Správce musí subjekt údajů informovat o jeho právu přístupu k osobním údajům, právu na opravu osobních údajů, jakož i o dalších právech stanovených v § 21.

(2) V případě, kdy správce zpracovává osobní údaje získané od subjektu údajů, musí subjekt údajů poučit o tom, zda je poskytnutí osobního údaje povinné či dobrovolné. Je-li subjekt údajů povinen podle zvláštního zákona osobní údaje pro zpracování poskytnout, poučí jej správce o této skutečnosti, jakož i o následcích odmítnutí poskytnutí osobních údajů.

(3) Informace a poučení podle odstavce 1 není povinen správce poskytovat v případech, kdy osobní údaje nezískal od subjektu údajů, pokud

a) zpracovává osobní údaje výlučně pro účely výkonu státní statistické služby, vědecké nebo archivní účely a poskytnutí takových informací by vyžadovalo neúměrné úsilí nebo nepřiměřeně vysoké náklady; nebo pokud ukládání na nosiče informací nebo zpřístupnění je výslovně stanoveno zvláštním zákonem. V těchto případech je správce povinen přijmout potřebná opatření proti neoprávněnému zasahování do soukromého a osobního života subjektu údajů,

b) zpracování osobních údajů mu ukládá zvláštní zákon nebo je takových údajů třeba k uplatnění práv a povinností vyplývajících ze zvláštních zákonů,

c) zpracovává výlučně oprávněně zveřejněné osobní údaje, nebo

d) zpracovává osobní údaje získané se souhlasem subjektu údajů.

(4) Předchozími ustanoveními nejsou dotčena práva subjektu údajů požadovat informace podle zvláštních zákonů. 18)

(5) Při zpracování osobních údajů podle § 5 odst. 2 písm. e) a § 9 písm. h) je správce povinen bez zbytečného odkladu subjekt údajů informovat o zpracování jeho osobních údajů.

(6) Žádné rozhodnutí správce nebo zpracovatele, jehož důsledkem je zásah do právních a právem chráněných zájmů subjektu údajů, nelze bez ověření vydat nebo učinit výlučně na základě automatizovaného zpracování osobních údajů. To neplatí v případě, že takové rozhodnutí bylo učiněno ve prospěch subjektu údajů a na jeho žádost.

(7) Informační povinnost upravenou v § 11 může za správce plnit zpracovatel.

18) Například zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

§ 12

Přístup subjektu údajů k informacím

(1) Požádá-li subjekt údajů o informaci o zpracování svých osobních údajů, je mu správce povinen tuto informaci bez zbytečného odkladu předat.

(2) Obsahem informace je vždy sdělení o

a) účelu zpracování osobních údajů,

b) osobních údajích, případně kategoriích osobních údajů, které jsou předmětem zpracování, včetně veškerých dostupných informací o jejich zdroji,

c) povaze automatizovaného zpracování v souvislosti s jeho využitím pro rozhodování, jestliže jsou na základě tohoto zpracování činěny úkony nebo rozhodnutí, jejichž obsahem je zásah do práva a oprávněných zájmů subjektu údajů,

d) příjemci, případně kategoriích příjemců.

(3) Správce má právo za poskytnutí informace požadovat přiměřenou úhradu nepřevyšující náklady nezbytné na poskytnutí informace.

(4) Povinnost správce poskytnout informace subjektu údajů upravenou v § 12 může za správce plnit zpracovatel.

Povinnosti osob při zabezpečení osobních údajů

§ 13

(1) Správce a zpracovatel jsou povinni přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Tato povinnost platí i po ukončení zpracování osobních údajů.

(2) Správce nebo zpracovatel je povinen zpracovat a dokumentovat přijatá a provedená technicko-organizační opatření k zajištění ochrany osobních údajů v souladu se zákonem a jinými právními předpisy.

(3) V rámci opatření podle odstavce 1 správce nebo zpracovatel posuzuje rizika týkající se

- a) plnění pokynů pro zpracování osobních údajů osobami, které mají bezprostřední přístup k osobním údajům,
- b) zabránění neoprávněným osobám přistupovat k osobním údajům a k prostředkům pro jejich zpracování,
- c) zabránění neoprávněnému čtení, vytváření, kopírování, přenosu, úpravě či vymazání záznamů obsahujících osobní údaje a
- d) opatření, která umožní určit a ověřit, komu byly osobní údaje předány.

(4) V oblasti automatizovaného zpracování osobních údajů je správce nebo zpracovatel v rámci opatření podle odstavce 1 povinen také

- a) zajistit, aby systémy pro automatizovaná zpracování osobních údajů používaly pouze oprávněné osoby,
- b) zajistit, aby fyzické osoby oprávněné k používání systémů pro automatizovaná zpracování osobních údajů měly přístup pouze k osobním údajům odpovídajícím oprávnění těchto osob, a to na základě zvláštních uživatelských oprávnění zřízených výlučně pro tyto osoby,
- c) pořizovat elektronické záznamy, které umožní určit a ověřit, kdy, kým a z jakého důvodu byly osobní údaje zaznamenány nebo jinak zpracovány, a
- d) zabránit neoprávněnému přístupu k datovým nosičům.

§ 14

Zaměstnanci správce nebo zpracovatele a jiné osoby, které zpracovávají osobní údaje na základě smlouvy se správcem nebo zpracovatelem, mohou zpracovávat osobní údaje pouze za podmínek a v rozsahu správcem nebo zpracovatelem stanoveném.

§ 15

(1) Zaměstnanci správce nebo zpracovatele, jiné fyzické osoby, které zpracovávají osobní údaje na základě smlouvy se správcem nebo zpracovatelem, a další osoby, které v rámci plnění zákonem stanovených oprávnění a povinností přicházejí do styku s osobními údaji u správce nebo zpracovatele, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobních údajích a o bezpečnostních opatřeních, jejichž zveřejnění by ohrozilo zabezpečení osobních údajů. Povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení zaměstnání nebo příslušných prací.

(2) Ustanovením předchozího odstavce není dotčena povinnost zachovávat mlčenlivost podle zvláštních zákonů. 19)

(3) Povinnost zachovávat mlčenlivost se nevztahuje na informační povinnost podle zvláštních zákonů. 20)

19) Například zákon č. 148/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 89/1995 Sb., zákon č. 20/1966 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů.

20) Například § 167 a 168 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 20/1966 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 16

Oznamovací povinnost

(1) Ten, kdo hodlá jako správce zpracovávat osobní údaje nebo změnit registrované zpracování podle tohoto zákona, s výjimkou zpracování uvedených v § 18, je povinen tuto skutečnost písemně oznámit Úřadu před zpracováváním osobních údajů.

(2) Oznámení musí obsahovat tyto informace:

- a) identifikační údaje správce, u fyzické osoby, která není podnikatelem, jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu, u jiných subjektů obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo, pokud bylo přiděleno, a jméno, popřípadě jména, a příjmení osob, které jsou jejich statutárními zástupci,
- b) účel nebo účely zpracování,
- c) kategorie subjektů údajů a osobních údajů, které se těchto subjektů týkají,
- d) zdroje osobních údajů,
- e) popis způsobu zpracování osobních údajů,
- f) místo nebo místa zpracování osobních údajů,
- g) příjemce nebo kategorie příjemců,
- h) předpokládaná předání osobních údajů do jiných států,
- i) popis opatření k zajištění ochrany osobních údajů podle § 13.

(3) Obsahuje-li oznámení všechny náležitosti podle odstavce 2 a není-li zahájeno řízení podle § 17 odst. 1, lze po uplynutí lhůty 30 dnů ode dne doručení oznámení zahájit zpracování osobních údajů. Úřad v takovém případě zapíše informace uvedené v oznámení do registru.

(4) Neobsahuje-li oznámení všechny náležitosti podle odstavce 2, Úřad neprodleně zašle oznamovateli výzvu, v níž upozorní na chybějící nebo nedostatečné informace a stanoví lhůtu k doplnění oznámení. V případě doplnění oznámení začíná běžet lhůta podle odstavce 3 dnem doručení doplnění oznámení. V případě, že Úřad neobdrží doplnění oznámení ve stanovené lhůtě, nahlíží na učiněné oznámení tak, jako by nebylo podáno.

(5) O provedení registrace vydá Úřad na žádost správce osvědčení, které obsahuje datum vyhotovení, číslo jednací, jméno, příjmení a podpis osoby, která osvědčení vydala, otisk úředního razítka, identifikační údaje správce a účel zpracování.

(6) Na postup Úřadu podle odstavců 1 až 5 se nevztahuje správní řád.

§ 17

(1) Vznikne-li z oznámení důvodná obava, že při zpracování osobních údajů by mohlo dojít k porušení tohoto zákona, zahájí Úřad z vlastního podnětu řízení.

(2) Zjistí-li Úřad, že oznámeným zpracováním neporušuje správce podmínky stanovené tímto zákonem, řízení zastaví a provede zápis podle § 16 odst. 3. Nejdříve dnem následujícím po provedení zápisu lze zahájit zpracování osobních údajů. V případě, že oznámené zpracování nesplňuje podmínky stanovené tímto zákonem, zpracování osobních údajů Úřad nepovolí.

§ 17a

(1) Zjistí-li Úřad, že správce, jehož oznámení bylo zapsáno do registru, porušuje podmínky stanovené tímto zákonem, rozhodne o zrušení registrace.

(2) Pomine-li účel, pro který bylo zpracování zaregistrováno, Úřad z vlastního podnětu nebo na žádost správce rozhodne o zrušení registrace.

§ 18

(1) Oznamovací povinnost podle § 16 se nevztahuje na zpracování osobních údajů,

a) které jsou součástí datových souborů veřejně přístupných na základě zvláštního zákona,

b) které správci ukládá zvláštní zákon nebo je takových osobních údajů třeba k uplatnění práv a povinností vyplývajících ze zvláštního zákona, nebo

c) jde-li o zpracování, které sleduje politické, filosofické, náboženské nebo odborové cíle, prováděné v rámci oprávněné činnosti sdružení, a které se týká pouze členů sdružení, nebo osob, se kterými je sdružení v opakujícím se kontaktu souvisejícím s oprávněnou činností sdružení, a osobní údaje nejsou zpřístupňovány bez souhlasu subjektu údajů.

(2) Správce, který provádí zpracování podle § 18 odst. 1 písm. b), je povinen zajistit, aby informace, týkající se zejména účelu zpracování, kategorií osobních údajů, kategorií subjektů údajů, kategorií příjemců a doby uchování, které by byly jinak přístupné prostřednictvím registru vedeného Úřadem podle § 35, byly zpřístupněny, a to i dálkovým přístupem nebo jinou vhodnou formou.

§ 19

Jestliže správce hodlá ukončit svoji činnost, je povinen Úřadu neprodleně oznámit, jak naložil s osobními údaji, pokud se na jejich zpracování vztahuje oznamovací povinnost.

§ 20

Likvidace osobních údajů

(1) Správce nebo na základě jeho pokynu zpracovatel je povinen provést likvidaci osobních údajů, jakmile pomine účel, pro který byly osobní údaje zpracovány, nebo na základě žádosti subjektu údajů podle § 21.

(2) Zvláštní zákon stanoví výjimky týkající se uchovávání osobních údajů pro účely archivnictví a uplatňování práv v občanském soudním řízení, trestním řízení a správním řízení.

Ochrana práv subjektů údajů

§ 21

(1) Každý subjekt údajů, který zjistí nebo se domnívá, že správce nebo zpracovatel provádí zpracování jeho osobních údajů, které je v rozporu s ochranou soukromého a osobního života subjektu údajů nebo v rozporu se zákonem, zejména jsou-li osobní údaje nepřesné s ohledem na účel jejich zpracování, může

a) požádat správce nebo zpracovatele o vysvětlení,

b) požadovat, aby správce nebo zpracovatel odstranil takto vzniklý stav. Zejména se může jednat o blokování, provedení opravy, doplnění nebo likvidaci osobních údajů.

(2) Je-li žádost subjektu údajů podle odstavce 1 shledána oprávněnou, správce nebo zpracovatel odstraní neprodleně závadný stav.

(3) Nevyhoví-li správce nebo zpracovatel žádosti subjektu údajů podle odstavce 1, má subjekt údajů právo obrátit se přímo na Úřad.

(4) Postup podle odstavce 1 nevylučuje, aby se subjekt údajů obrátil se svým podnětem na Úřad přímo.

(5) Pokud vznikla v důsledku zpracování osobních údajů subjektu údajů jiná než majetková újma, postupuje se při uplatňování jejího nároku podle zvláštního zákona. 22)

(6) Došlo-li při zpracování osobních údajů k porušení povinností uložených zákonem u správce nebo u zpracovatele, odpovídají za ně společně a nerozdílně.

(7) Správce je povinen bez zbytečného odkladu informovat příjemce o žádosti subjektu údajů podle odstavce 1 a o blokování, opravě, doplnění nebo likvidaci osobních údajů. To neplatí, pokud je informování příjemce nemožné nebo by vyžadovalo neúměrné úsilí.

22) § 13 občanského zákoníku.

§ 22

zrušen

§ 23

zrušen

§ 24

zrušen

§ 25

Náhrada škody

V otázkách neupravených tímto zákonem se použije obecná úprava odpovědnosti za škodu. 23), 24)

23) Zákon č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

24) Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

§ 26

Povinnosti podle § 21 až 25 se obdobně vztahují i na osoby, které shromáždily osobní údaje neoprávněně.

HLAVA III

Předání osobních údajů do jiných států

§ 27

(1) Volný pohyb osobních údajů nemůže být omezován, pokud jsou údaje předány do členského státu Evropské unie.

(2) Do třetích zemí mohou být osobní údaje předány, pokud zákaz omezování volného pohybu osobních údajů vyplývá z mezinárodní smlouvy, k jejíž ratifikaci dal Parlament souhlas, a kterou je

Česká republika vázána, 1a) nebo jsou osobní údaje předány na základě rozhodnutí orgánu Evropské unie. Informace o těchto rozhodnutích zveřejňuje Úřad ve Věstníku.

(3) Není-li podmínka podle odstavců 1 a 2 splněna, může být předání osobních údajů uskutečněno, jestliže správce prokáže, že

- a) předání údajů se děje se souhlasem nebo na základě pokynu subjektu údajů,
- b) jsou v třetí zemi, kde mají být osobní údaje zpracovány, vytvořeny dostatečné zvláštní záruky ochrany osobních údajů, například prostřednictvím jiných právních nebo profesních předpisů a bezpečnostních opatření. Takové záruky mohou být upřesněny zejména smlouvou uzavřenou mezi správcem a příjemcem, pokud tato smlouva zajišťuje uplatnění těchto požadavků nebo pokud smlouva obsahuje smluvní doložky pro předání osobních údajů do třetích zemí zveřejněné ve Věstníku Úřadu,
- c) jde o osobní údaje, které jsou na základě zvláštního zákona součástí datových souborů veřejně přístupných nebo přístupných tomu, kdo prokáže právní zájem; v takovém případě lze osobní údaje zpřístupnit jen v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním zákonem,
- d) je předání nutné pro uplatnění důležitého veřejného zájmu vyplývajícího ze zvláštního zákona nebo z mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,
- e) je předání nezbytné pro jednání o uzavření nebo změně smlouvy, uskutečněné z podnětu subjektu údajů, nebo pro plnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů,
- f) je předání nezbytné pro plnění smlouvy uzavřené v zájmu subjektu údajů mezi správcem a třetí stranou, nebo pro uplatnění jiných právních nároků, nebo
- g) je předání nezbytné pro ochranu práv nebo životně důležitých zájmů subjektu údajů, zejména pro záchranu života nebo pro poskytnutí zdravotní péče.

(4) Před předáním osobních údajů do třetích zemí podle odstavce 3 je správce povinen požádat Úřad o povolení k předání, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. 25) Při posuzování žádosti Úřad přezkoumá všechny okolnosti související s předáním osobních údajů, zejména zdroj, konečné určení a kategorie předávaných osobních údajů, účel a dobu zpracování, s přihlédnutím k dostupným informacím o právních nebo jiných předpisech upravujících zpracování osobních údajů ve třetí zemi. V povolení k předání Úřad stanoví dobu, po kterou může správce předání provádět. Pokud dojde ke změně podmínek, za kterých bylo povolení vydáno, zejména na základě rozhodnutí orgánu Evropské unie, Úřad toto povolení změní nebo zruší.

1a) Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat č. 108, vyhlášená pod č. 115/2001 Sb. m. s.

25) Například § 5c zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 167/1999 Sb., zákona č. 155/2000 Sb. a zákona č. 220/2002 Sb., § 71a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění zákona č. 2/2002 Sb., § 35 odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a § 4a odst. 3 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění zákona č. 1/2002 Sb.

HLAVA IV

Postavení a působnost úřadu

§ 28

(1) Úřad je nezávislý orgán. Ve své činnosti postupuje nezávisle a řídí se pouze zákony a jinými právními předpisy.

(2) Do činnosti Úřadu lze zasahovat jen na základě zákona.

(3) Činnost Úřadu je hrazena ze samostatné kapitoly státního rozpočtu České republiky.

§ 29

(1) Úřad

- a) provádí dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů,
- b) vede registr zpracování osobních údajů,
- c) přijímá podněty a stížnosti na porušení povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů a informuje o jejich vyřízení,
- d) zpracovává a veřejnosti zpřístupňuje výroční zprávu o své činnosti,
- e) vykonává další působnosti stanovené mu zákonem,
- f) projednává přestupky a jiné správní delikty a uděluje pokuty podle tohoto zákona,
- g) zajišťuje plnění požadavků vyplývajících z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, a z přímo použitelných předpisů Evropských společenství,
- h) poskytuje konzultace v oblasti ochrany osobních údajů,
- i) spolupracuje s obdobnými úřady jiných států, s orgány Evropské unie a s orgány mezinárodních organizací působícími v oblasti ochrany osobních údajů. Úřad v souladu s právem Evropských společenství plní oznamovací povinnost vůči orgánům Evropské unie. 25a)

(2) Při výkonu dozoru ve formě kontroly se postupuje podle zvláštního právního předpisu. 26)

(3) Dozor nad zpracováním osobních údajů, které provádějí zpravodajské služby, stanoví zvláštní právní předpis. 27)

25a) Článek 8 odst. 6 a článek 26 odst. 3 Směrnice č. 95/46/ES.

26) Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

27) § 12 zákona č. 153/1994 Sb.

§ 29a

(1) Ministerstvo vnitra, krajské úřady a úřady obcí s rozšířenou působností poskytují Úřadu pro výkon působnosti stanovené tímto zákonem a dalšími právními předpisy na základě žádosti Úřadu z informačního systému evidence obyvatel údaje o obyvatelích; obyvatelem se rozumí fyzická osoba podle zvláštního právního předpisu 3).

(2) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 jsou údaje o

a) státních občanech České republiky 4*)

1. jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení,

2. datum narození,

3. adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu,

4. počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,

b) cizincích, kteří jsou obyvateli

1. jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení,

2. datum narození,

3. druh a adresa místa pobytu,

4. číslo a platnost povolení k pobytu,

5. počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu.

(3) Z poskytovaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.

3) § 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

4*) Zákon č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

HLAVA V
Organizace úřadu

§ 30

(1) Zaměstnanci Úřadu jsou předseda, inspektoři a další zaměstnanci.

(2) Kontrolní činnost Úřadu provádějí inspektoři a pověřeni zaměstnanci (dále jen "kontrolující").

(3) Na zaměstnance Úřadu se vztahují ustanovení zákoníku práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(4) Předseda Úřadu má nárok na plat, náhradu výdajů a naturální plnění jako prezident Nejvyššího kontrolního úřadu podle zvláštního zákona. 26a)

(5) Inspektoři Úřadu mají nárok na plat, náhradu výdajů a naturální plnění jako členové Nejvyššího kontrolního úřadu podle zvláštního zákona. 26a)

(6) Platové poměry zaměstnanců Úřadu, s výjimkou předsedy a inspektorů, se řídí právními předpisy upravujícími platové poměry zaměstnanců orgánů státní správy. 28)

(7) Zaměstnancům Úřadu, s výjimkou předsedy a inspektorů, přísluší náhrada cestovních výdajů podle zvláštního právního předpisu. 29)

26a) Zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců, ve znění pozdějších předpisů.

28) Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů. Nařízení vlády č. 253/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy, některých dalších orgánů a obcí, ve znění pozdějších předpisů.

29) Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 31

Kontrolní činnost Úřadu se provádí na základě kontrolního plánu nebo na základě podnětů a stížností.

§ 32

Předseda Úřadu

(1) Úřad řídí předseda, kterého jmenuje a odvolává prezident republiky na návrh Senátu Parlamentu České republiky.

(2) Předseda Úřadu je jmenován na dobu 5 let. Může být jmenován maximálně na 2 po sobě jdoucí období.

(3) Předsedou Úřadu může být jmenován pouze občan České republiky, který

a) je způsobilý k právním úkonům,

b) je bezúhonný, splňuje podmínky stanovené zvláštním právním předpisem 30) a jeho znalosti, zkušenosti a morální vlastnosti jsou předpokladem, že bude svoji funkci řádně zastávat,

c) má ukončené vysokoškolské vzdělání.

(4) Bezúhonnou je pro účel tohoto zákona fyzická osoba, která nebyla pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin nebo i trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti se zpracováním osobních údajů.

(5) S výkonem funkce předsedy Úřadu je neslučitelná funkce poslance nebo senátora, soudce, státního zástupce, jakákoliv funkce ve veřejné správě, funkce člena orgánů územní samosprávy a členství v politických stranách a hnutích.

(6) Předseda Úřadu nesmí zastávat jinou placenou funkci, být v dalším pracovním poměru ani vykonávat výdělečnou činnost s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké, pokud tato činnost nenarušuje důstojnost nebo neohrožuje důvěru v nezávislost a nestrannost Úřadu.

(7) Z funkce je předseda Úřadu odvolán, přestal-li splňovat některou z podmínek pro jeho jmenování.

(8) Z funkce může být předseda odvolán také tehdy, jestliže nevykonává po dobu 6 měsíců svoji funkci.

30) Zákon č. 451/1991 Sb.

Inspektoři Úřadu

§ 33

(1) Inspektora jmenuje a odvolává prezident republiky na návrh Senátu Parlamentu České republiky.

(2) Inspektor je jmenován na období 10 let. Může být jmenován opakovaně.

(3) Inspektor vykonává kontrolu, řídí kontrolu, vypracovává kontrolní protokol a provádí další úkony, jež souvisejí s úkoly Úřadu.

(4) Činnosti podle odstavce 3 vykonává 7 inspektorů Úřadu.

§ 34

(1) Inspektorem může být jmenován občan České republiky, který je způsobilý k právním úkonům, bezúhonný, splňuje podmínky stanovené zvláštním právním předpisem 30) a má ukončené odborné vysokoškolské vzdělání.

(2) S výkonem funkce inspektora je neslučitelná funkce poslance nebo senátora, soudce, státního zástupce, jakákoliv funkce ve veřejné správě, funkce člena orgánů územní samosprávy a členství v politických stranách a hnutích. Inspektor nesmí zastávat jinou placenou funkci, být v pracovním poměru ani vykonávat výdělečnou činnost s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké, pokud tato činnost nenarušuje důstojnost nebo neohrožuje důvěru v nezávislost a nestrannost Úřadu.

(3) Z funkce je inspektor odvolán, přestal-li splňovat některou z podmínek pro jeho jmenování.

30) Zákon č. 451/1991 Sb.

HLAVA VI
Činnost úřadu

§ 35

Registr

(1) Do registru zpracování osobních údajů se k osobám správců zapisují informace z oznámení podle § 16 odst. 2 a datum provedení, případně zrušení registrace.

(2) Informace zapsané do registru, s výjimkou informací uvedených v § 16 odst. 2 písm. e) a i), jsou veřejně přístupné, zejména způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Zrušení registrace podle § 17a oznamuje Úřad ve Věstníku Úřadu.

§ 36

Výroční zpráva

(1) Výroční zpráva Úřadu obsahuje zejména informace o provedené kontrolní činnosti a její zhodnocení, informace a zhodnocení stavu v oblasti zpracovávání a ochrany osobních údajů v České republice a zhodnocení ostatní činnosti Úřadu.

(2) Výroční zprávu předkládá předseda Úřadu pro informaci Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu České republiky a vládě České republiky do 2 měsíců po skončení rozpočtového roku a zveřejňuje ji.

§ 37

Oprávnění kontrolujících

Kontrolující jsou při provádění kontroly oprávněni

a) vstupovat do objektů, zařízení a provozů, na pozemky a do jiných prostor kontrolovaných správců a zpracovatelů nebo každého, kdo zpracovává osobní údaje, (dále jen "kontrolovaný"), pokud to souvisí s předmětem kontroly; do obydlí mohou vstupovat pouze v případě, že tato slouží také k provozování podnikatelské činnosti,

b) požadovat na kontrolovaných a na jiných osobách, aby ve stanovených lhůtách předložily originální doklady a další písemnosti, záznamy dat na paměťových médiích, výpisy a zdrojové kódy programů, pokud je vlastní, výpisy a opisy dat (dále jen "doklady"), pokud to souvisí s předmětem kontroly, a provádět vlastní dokumentaci,

c) seznamovat se s utajovanými informacemi za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem, 31) jakož i dalšími informacemi, které jsou chráněny povinností mlčenlivosti,

d) požadovat na fyzických i právnických osobách poskytnutí pravdivých a úplných informací o zjišťovaných a souvisejících skutečnostech,

e) zajišťovat v odůvodněných případech doklady; jejich převzetí musí kontrolovanému písemně potvrdit a na jeho žádost mu ponechat kopie převzatých dokladů,

f) pořídít kopie obsahu paměťových médií, obsahujících osobní údaje, nacházejících se u kontrolovaného,

g) požadovat, aby kontrolovaní podali ve stanovené lhůtě písemnou zprávu o odstranění zjištěných nedostatků,

h) používat telekomunikační zařízení kontrolovaných v případech, kdy je jejich použití nezbytné pro zabezpečení kontroly.

31) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

§ 38

Povinnosti kontrolujících

(1) Kontrolu nesmí provádět ti kontrolující, u nichž se zřetelem na jejich vztah ke kontrolovaným nebo k předmětu kontroly jsou důvodné pochybnosti o jejich nepodjatosti.

(2) Kontrolující je povinen bezprostředně po tom, co se dozví o skutečnostech nasvědčujících jeho podjatosti, oznámit to předsedovi Úřadu.

(3) O námitce podjatosti kontrolujícího rozhodne předseda Úřadu bez zbytečného odkladu. Do rozhodnutí o námitce podjatosti činí kontrolující pouze úkony, které nesnesou odkladu.

(4) Proti rozhodnutí o námitce podjatosti se nelze odvolat.

(5) Kontrolující jsou povinni

- a) prokázat se kontrolovanému průkazem jehož vzor upraví nařízení vlády,
- b) oznámit kontrolovanému zahájení kontroly,
- c) šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných,
- d) předat neprodleně převzaté doklady, jakož i kopie paměťových médií kontrolovanému, pominou-li důvody jejich převzetí,
- e) řádně ochraňovat zajištěné doklady proti jejich ztrátě, zničení, poškození nebo zneužití,
- f) pořizovat o výsledcích kontroly kontrolní protokol,
- g) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech zjištěných při výkonu kontroly a nezneužít znalosti těchto skutečností. Povinností mlčenlivosti není dotčena oznamovací povinnost podle zvláštních zákonů. Povinnost mlčenlivosti přetrvává i po skončení pracovněprávního vztahu k Úřadu. Povinností mlčenlivosti může kontrolujícího zbavit předseda Úřadu. Povinnost mlčenlivosti se nevztahuje na anonymizované a zobecněné informace.

(6) Kontrolní protokol obsahuje zejména popis zjištěných skutečností s uvedením nedostatků a označení ustanovení právních předpisů, které byly porušeny, a opatření, která byla uložena k nápravě, a stanovení lhůt, do kdy je třeba je učinit. V kontrolním protokolu se uvádí označení Úřadu a jména kontrolujících na kontrole zúčastněných, označení kontrolovaného, místo a čas provedení kontroly, předmět kontroly, skutečný stav, označení dokladů a ostatních dokumentů a zjištění, o které se protokol opírá. Kontrolní protokol podepisují kontrolující, kteří se kontroly zúčastnili.

(7) Povinností kontrolujících je seznámit kontrolované s obsahem kontrolního protokolu a předat jim jeho stejnopis. Seznámení s kontrolním protokolem a jeho převzetí potvrzují kontrolovaní podpisem kontrolního protokolu. Odmítne-li kontrolovaný seznámit se s kontrolním protokolem nebo toto seznámení potvrdit, vyznačí se tyto skutečnosti v kontrolním protokolu.

§ 39

(1) Každý je povinen v souvislosti s výkonem kontroly poskytnout kontrolujícím při výkonu jejich činnosti potřebnou součinnost.

(2) Tomu, kdo neposkytne Úřadu při výkonu kontroly potřebnou součinnost, může být uložena pořádková pokuta do výše 25 000 Kč, a to i opakovaně. Za neposkytnutí součinnosti se považuje i nesplnění opatření uložených k nápravě zjištěného stavu ve stanovené lhůtě.

Opatření k nápravě

§ 40

(1) Zjistí-li kontrolující, že došlo k porušení povinností uložených tímto zákonem, uloží inspektor, jaká opatření je třeba učinit, aby byly zjištěné nedostatky odstraněny, a stanoví lhůtu pro jejich odstranění.

(2) Byla-li uložena likvidace osobních údajů, jsou osobní údaje do likvidace blokovány. Proti uložení likvidace může správce podat námitku k předsedovi Úřadu. Do doby, než bude o námitce rozhodnuto, musí být osobní údaje blokovány. Proti rozhodnutí předsedy lze podat žalobu podle předpisů o správním soudnictví. Do doby, než bude soudem rozhodnuto, jsou údaje blokovány.

(3) Kontrolovaný je povinen ve stanovené lhůtě podat zprávu o přijatých opatřeních.

§ 41

V řízení ve věcech upravených tímto zákonem se postupuje podle správního řádu, 32) pokud ustanovení tohoto zákona nestanoví jinak.

32) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění zákona č. 29/2000 Sb.

§ 42

Provozováním informačních systémů nakládajících s osobními údaji podle dosavadních předpisů se rozumí zpracování osobních údajů.

§ 43

Oprávnění a povinnosti při dozoru

Oprávnění a povinnosti kontrolujících a kontrolovaných osob se řídí zvláštním právním předpisem, 26) pokud tento zákon nestanoví jinak.

26) Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

HLAVA VII Sankce

§ 44

Přestupky

(1) Fyzická osoba, která

a) je ke správci nebo zpracovateli v pracovním nebo jiném obdobném poměru,
b) vykonává pro správce nebo zpracovatele činnosti na základě dohody, nebo
c) v rámci plnění zvláštním zákonem uložených oprávnění a povinností přichází u správce nebo zpracovatele do styku s osobními údaji,
se dopustí přestupku tím, že poruší povinnost mlčenlivosti (§ 15).

(2) Fyzická osoba se jako správce nebo zpracovatel dopustí přestupku tím, že při zpracování osobních údajů

a) nestanoví účel, prostředky nebo způsob zpracování [§ 5 odst. 1 písm. a) a b)] nebo stanoveným účelem zpracování poruší povinnost nebo překročí oprávnění vyplývající ze zvláštního zákona,
b) zpracovává nepřesné osobní údaje [§ 5 odst. 1 písm. c)],
c) shromažďuje nebo zpracovává osobní údaje v rozsahu nebo způsobem, který neodpovídá stanovenému účelu [§ 5 odst. 1 písm. d), f) až h)],
d) uchovává osobní údaje po dobu delší než nezbytnou k účelu zpracování [§ 5 odst. 1 písm. e)],
e) zpracovává osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů mimo případy uvedené v zákoně (§ 5 odst. 2 a § 9),
f) neposkytne subjektu údajů informace v rozsahu nebo zákonem stanoveným způsobem (§ 11),
g) odmítne subjektu údajů poskytnout požadované informace (§ 12 a 21),
h) nepřijme nebo neprovede opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování osobních údajů (§ 13),
i) nesplní oznamovací povinnost podle tohoto zákona (§ 16 a 27).

(3) Fyzická osoba se jako správce nebo zpracovatel dopustí přestupku tím, že při zpracování osobních údajů některým ze způsobů podle odstavce 2

a) ohrozí větší počet osob svým neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života, nebo
b) poruší povinnosti pro zpracování citlivých údajů (§ 9).

- (4) Za přešupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do výše 100 000 Kč.
- (5) Za přešupek podle odstavce 2 lze uložit pokutu do výše 1 000 000 Kč.
- (6) Za přešupek podle odstavce 3 lze uložit pokutu do výše 5 000 000 Kč.

§ 45

Jiné správní delikty

(1) Právníká osoba nebo fyzická osoba podnikající podle zvláštních předpisů se jako správce nebo zpracovatel dopustí správního deliktu tím, že při zpracování osobních údajů

- a) nestanoví účel, prostředky nebo způsob zpracování [§ 5 odst. 1 písm. a) a b)], nebo stanoveným účelem zpracování poruší povinnost nebo překročí oprávnění vyplývající ze zvláštního zákona,
- b) zpracovává nepřesné osobní údaje [§ 5 odst. 1 písm. c)],
- c) shromažďuje nebo zpracovává osobní údaje v rozsahu nebo způsobem, který neodpovídá stanovenému účelu [§ 5 odst. 1 písm. d), f) až h)],
- d) uchovává osobní údaje po dobu delší než nezbytnou k účelu zpracování [§ 5 odst. 1 písm. e)],
- e) zpracovává osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů mimo případy uvedené v zákoně (§ 5 odst. 2 a § 9),
- f) neposkytne subjektu údajů informace v rozsahu nebo zákonem stanoveným způsobem (§ 11),
- g) odmítne subjektu údajů poskytnout požadované informace (§ 12 a 21),
- h) nepřijme nebo neprovede opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování osobních údajů (§ 13),
- i) nesplní oznamovací povinnost podle tohoto zákona (§ 16 a 27).

(2) Právníká osoba jako správce nebo zpracovatel se dopustí správního deliktu tím, že při zpracování osobních údajů některým ze způsobů podle odstavce 1

- a) ohrozí větší počet osob svým neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života, nebo
- b) poruší povinnosti pro zpracování citlivých údajů (§ 9).

(3) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do výše 5 000 000 Kč.

(4) Za správní delikt podle odstavce 2 se uloží pokuta do výše 10 000 000 Kč.

§ 46

(1) Právníká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při rozhodování o výši pokuty se přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání a k okolnostem, za nichž bylo protiprávní jednání spácháno.

(3) Odpovědnost právníké osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahlál řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Porušení povinností podle § 44 a 45 projednává Úřad.

(5) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se použijí ustanovení o odpovědnosti a postihu právníké osoby.

(6) Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci.

(7) Pokutu vybírá Úřad a vymáhá místně příslušný celní úřad podle zvláštního zákona. 34) Výnos z pokut je příjmem státního rozpočtu.

34) Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků.

HLAVA VIII

Ustanovení společná, přechodná a závěrečná

§ 47

Opatření pro přechodné období

(1) Každý, kdo zpracovává ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona osobní údaje a na něhož se vztahuje povinnost oznámení podle § 16, je povinen tak učinit nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Zpracování osobních údajů prováděné před účinností tohoto zákona je nutno uvést do souladu s tímto zákonem do 31. prosince 2001.

(3) V případě, že kontrolující zjistí porušení povinnosti podle odstavce 2, ustanovení § 46 odst. 1 a 2 se v takovém případě do 31. prosince 2002 nepoužijí.

§ 48

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se zákon č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech.

ČÁST DRUHÁ

§ 49

Novela trestního zákona

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 120/1962 Sb., zákona č. 53/1963 Sb., zákona č. 56/1966 Sb., zákona č. 148/1969 Sb., zákona č. 45/1973 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákona č. 10/1989 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 47/1990 Sb., zákona č. 84/1990 Sb., zákona č. 175/1990 Sb., zákona č. 457/1990 Sb., zákona č. 545/1990 Sb., zákona č. 490/1991 Sb., zákona č. 557/1991 Sb., nálezu Ústavního soudu ČSFR ze 4. 9. 1992, zákona č. 290/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., zákona č. 91/1994 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., zákona č. 103/1997 Sb., zákona č. 253/1997 Sb., zákona č. 92/1998 Sb., zákona č. 112/1998 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 96/1999 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 210/1999 Sb., zákona č. 223/1999 Sb., zákona č. 238/1999 Sb., zákona č. 305/1999 Sb., zákona č. 327/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb. a zákona č. 29/2000 Sb., se mění takto:

1. V § 178 odstavec 1 zní:

"(1) Kdo, byť i z nedbalosti, neoprávněně sdělí, zpřístupní, jinak zpracovává nebo si přisvojí osobní údaje o jiném shromážděné v souvislosti s výkonem veřejné správy, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem."

2. V § 178 odst. 2 se za slovo "kdo" vkládá slovo "osobní".

ČÁST TŘETÍ

§ 50

Novela zákona o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, se mění takto:

1. V § 2 odstavec 3 včetně poznámky pod čarou č. 1) zní:

"(3) Zákon se nevztahuje na poskytování osobních údajů a informací podle zvláštního právního předpisu. 1)

1) Například zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, a zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí."

2. V § 5 odst. 3 se věta druhá nahrazuje větou, která včetně poznámky pod čarou č. 3a) zní: "Na tyto subjekty se pro tento účel nevztahuje povinnost zamezit sdružování informací podle zvláštního právního předpisu. 3a)

3a) § 5 odst. 1 písm. h) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů."

3. V § 8 se odstavce 1 a 2 včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 5) zrušují.

ČÁST ČTVRTÁ

Účinnost

§ 51

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. června 2000, s výjimkou ustanovení § 16, 17 a 35, která nabývají účinnosti dnem 1. prosince 2000.

Klaus v. r.
Havel v. r.
Zeman v. r.

<viz doplnění zákonem č. 517/2002 Sb., kterým se provádějí některá opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy a mění některé zákony>

Čl. II

zákona č. 439/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Přechodná ustanovení

1. Oznámení a rozhodnutí ve věci registrace zpracování osobních údajů podle § 16, 17 a 17a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 450/2001 Sb., podaná a vydaná přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zůstávají v platnosti.

2. Povolení k předání nebo předávání osobních údajů do jiného státu vydané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona pozbývá dnem nabytí účinnosti tohoto zákona platnosti, pokud státem, pro který bylo povolení určeno, je členský stát Evropské unie nebo stát, pro který zákaz omezování volného pohybu osobních údajů vyplývá z vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejíž ratifikaci dal Parlament souhlas, a kterou je Česká republika vázána. Povolení k předání nebo předávání osobních údajů do státu, který není uveden v předchozí větě, vydané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zůstává v platnosti.

3. Řízení zahájené a neskončené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů, s výjimkou řízení o povolení k předání nebo předávání osobních údajů do členského státu Evropské unie nebo státu, pro který zákaz omezování volného pohybu osobních údajů vyplývá z vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejíž ratifikaci dal Parlament souhlas, a kterou je Česká republika vázána, které se zastaví.

4. Správce provádějící zpracování osobních údajů, ke kterému podle dosavadních právních předpisů nebylo zapotřebí registrace, a které ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona registraci podléhá, musí takové zpracování osobních údajů oznámit Úřadu pro ochranu osobních údajů do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. LXVI

zákona č. 444/2005 Sb.,

kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Přechodná ustanovení

1. Řízení ve věcech, u nichž přešla působnost z územních finančních orgánů na celní úřady, zahájená územními finančními orgány přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí orgán, který řízení zahájil.

2. Při změně podmínek pro určení místní příslušnosti v důsledku nového vymezení územní působnosti územních finančních orgánů tímto zákonem provede přeregistraci daňových subjektů správce daně z moci úřední. Do dne přeregistrace vykonává správu daní daňového subjektu správce daně místně příslušný před účinností tohoto zákona.